

„Edinost“

izhaja dvakrat na dan, razen nedelj in praznikov, zjutraj in zvečer ob 7. uri. O ponedeljskih in po praznikih izhaja ob 9. uri zjutraj.

Naročnina znaša:

Obe izdaji na leto gl. 21.—
Za samo večerno izdajo 12.—
Za pol leta, četrt leta in na mesec razmerno.

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nvč. večerne številke po 4 nvč.; ponedeljske zjutranje številke po 2 nvč. Izven Trsta po 1 nvč. več.

EDINOST

(Večerno izdanje.)

GLASILO POLITIČNEGA DRUŽBA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Telefon št. 870.

4 nvč.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petih. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zalvale, domači oglašit. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš sprejema upravništvo. Naročnino in oglaš je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, odpravnništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik

Lastnik konsorcij lista „Edinosti“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Opozorjamo vse gg. naročnike na nakaznice, ki so priložene današnjemu listu in prosimo, da se jih v kratkem poslužijo. Vsem onim, ki do 1. julija še ne poravnajo naročnine za tekoče četrtletje, ustavimo list.

Naročnina se plačuje naprej. Prosimo, da se blagovoli naročnina redno plačevati, ker nam je s tem prihranjenega mnogo dela in sitnosti.

Uprava „Edinosti“.

Brzjavna in telefonična poročila. (Novejše vesti.)

Dunaj 26. »Wiener Abendpost« odgovarja na kritiko poslanca barona d' Elverta v »Neue Freie Presse«, v kateri se prikazuje negotba kakor popoln poraz tostranske državne polovice. Te splošne trditve se spoznajo v pravi luči in v dejanski vrednosti še le tedaj, ako se jih primerja z besedami ogerskega poslanca Barthe, ki vidi s svoje strani v kompromisu popoln poraz Ogerske. Nekateri listi so izrazili željo, da se že enkrat opusti otročja igra z ugibanjem, kaj se lahko zgodi leta 1903; ta želja da se obistini tako kmalu.

To je taktika, ki odpira kritikom negotbe široko polje, na katerem zamore slobodno delovati njih bujna domišljija. Ogrom se namišljajo najčudnejše namere, o čemer pa se pozablja, da bi se tudi Avstrija zamogla poslužiti podobnih sredstev.

Budimpešta 26. V zbornici poslancev je predložil finančni minister Lukaes dodatni dogovor z avstro-ogersko banko in načrt zakona o dokladah davka na pivo in špirit. Dodatna pogodba z avstro-ogersko banko se je načeloma, in potem tudi

v specialni debati sprejela. Predlogi opozicije so se odklonili.

Pariz 26. (Komora). V dobro obiskani zbornici vlada živahno gibanje. Socijalisti motijo večkrat čitanje vladine izjave na strasten način. Waldeck-Rousseau-u ploskajo, ko pravi: Mi hočemo doseči spoštovanje zakonom, in pravica bo delovala popolnoma svobodno. Konec izjave sprejemajo na levi in v osredju z navdušenjem. Poslanec Roget (socijalist) graja politiko vlade. To je po njegovem menjenju vlada boja. (Nemir.) Posebno napada govornik Gallifeta (Oporekanje). Tudi poslanec Mirand (socijalist) ni zadovoljen s sestavo kabineta.

Pariz 26. Vladini izjavi, ki sta se prečitati v obeh zbornicah, naglašati: Vlada ima jedini smoter, da brani republikanske ustanove, o čemer naj jo podpirajo vsi republikanci. Vlada hoče delovati na to, da se spoštujejo razsodbe; ona hoče braniti vojsko napadov in pomiriti duhove. Po živahni debati se je sprejel dnevni red, ki odobrava izjavo in delovanje vlade, z 263 proti 237 glasovi.

Milan 26. List »La Perseveranza« pravi: Vsi poštene državljani bodo odobrvali kraljev dekret o političnih naredbah. Potrebno je, krepko braniti narodne ustanove ter stopiti parlamentarnim anarhistom na pot. Omenjeni list bi sicer videl rajši, ako bi zbornica odločno spremenila svoj opravičnik ter tako premagala obstrukcijo. Ker se pa to ni zgodilo, je bila vlada prisiljena uporabiti edino sredstvo, da se reši iz te zagate. Dekret da pomenja nujno svarilo, naj bi se večina postavila na odločno stališče.

Pariz 26. Senat je sprejel izjavo vlade z ne navadnim odobravanjem. Goujet je predlagal resolucijo: »Senat vzema izjavo vlade na znanje, ter prehaja, odobrava nje odredbe v svrhu obrambe republikanskih institucij, na dnevni red«. To resolucijo so sprejeli s 187 glasovi proti 25. Potem se je seja zaključila.

Ona bi se ga bila rada znebila, a bala se je ga užaliti, zato je potrpežljivo obstala in nadaljevala svoj pomenek žnjim.

— I kako naj bo? Dobro ni posebno. Dela je dosti. Žetev je. Predvečerašnjim sem imela žanjice in jutri pridejo spet. Prav težko jih je dobiti in drage so. Drugi teden pridejo mlatiči, pa bo spet dela čez glavo.

— Kaj pa Tone dela z doma? Saj zdaj ima dosti opravkov na polju.

— E veš, z vozaženjem je zdaj boljše. Nekaj vendar je zaslužil. In fabriški so mu zdaj dali, da kupuje gozde za njihov račun po okolici. Malo s tem, malo z onim, saj nam je treba, saj veš.

— Ej, vsakemu je treba. Kaj je pa s tisto komedijo? — je vpraševal Miha dalje in pomežiknil.

Ona ga ni precej razumela, ali pa ni hotela razumeti, na kaj eika.

— S katero komedijo? —

— I s tisto dražbo? Nekaj sem slišal takrat, zdaj je pa spet vse tiho. Menda Reich vendar ni taka živina, da ne bi prav nič prijenjal, če se ga kaj prosi. Slišal sem, da ni preslab.

— No, samo siten je včasih, kakor so že ta gospôda. Zdaj bo menda vse dobro. Rekel je, da počaka in Tone zdaj tudi nekaj zasluži. Pri voza-

Carigrad 26. Tukajšnji srbski odpravnik poslov javlja poslanstvu, da je komisija, ki je imela preiskati dogodke na srbsko-turški meji, dognala, da so arnavtske in turške čete prekršile srbsko mejo na nezasižen način. Vsled tega ni res, kakor se je to javljalo s turške strani, da bi bil kralj Aleksander ali pa srbski minister za vnanje stvari izrazil svoje obžalovanje zavoljo dogodkov na meji. Nasprotno je srbska vlada o tej priliki pri turškem poslaniku v Belemgradu energično protestirala.

Carigrad 26. Vsled vesti, da se srbsko vojaštvo ni popolnoma umaknilo z meje, so Turki poslali dva batalijona proti isti. Divizija v Skoplju je dobila ukaz, da v slučaju potrebe pošlje pomoč na mejo. Obmejnimi poveljniki se je strogo zapovedalo, da zabranijo izzivanja po Arnavtih in kršenje srbske meje.

Glasovi iz poslanskih krogov.

V »Südsteierische Post« je objavil eden poslancev članek, ki se bavi z razmerjem med našimi poslanci in vlado. Izvajanja tega gospoda se po svoji tendenci ujemajo z izvajanjem v »Süden«, katere smo omenjali včeraj. Poslanec v »Südsteierische« pripoveduje, da so se slovenski poslanci spustili v posvetovanja o negotbi v veri, da imajo pred seboj vlado desnice, ki bo tudi vladala v zmislu in duhu desnice. Motili so se hudo, kajti zapričela se je marveč prava gonja proti Hrvatom in Slovincem. Nezadovoljnost je došla do vrhunca, ne le med Slovenci Primorske, ampak tudi mej štajerskimi in koroškimi. V živem spominu je, kako se je dopuščalo, da so v deželnih zborih Italijani pritiskali Slovence na steno. Ne le, da je vlada s prekrižanimi rokami gledala vse to, ampak je še Italijanom podelila častno darilo s tem,

renju mu je malo primaknil in tisti procenti pri gozdni barantiji tudi nekaj zaležejo.

— He, he, saj sem dejal, da bo še vse dobro — se je zasmejal berač, potem pa povprašal zlobno:

— Kaj pa poznaš mladega Reicha? Veš ti stega z očali? Ni napčen, bogme, da ni. Meni je prav všeč.

Ona je zopet zarjavela.

Bog, če kaj vé! Komaj je odgovorila:

— Malo ga poznam, malo!

— Škoda, da ne bolj, prav fleten človek je, prav fleten.

In kakor da bi se bal, da je že preveč povedal, je ustal, oprtil svojo malho in vzdihnil hinavsko:

— Zdaj moram spet okoli. Da bi te šment, človek se potika okrog, kakor živina! Pa z Bogom, saj jutri lahko pridem malo pogledat, če ostane kaj štrkljev mlatičem.

— Pa pridi!

Pavlovčevka se je oddahnila.

— E, menda nič ne ve, — je potolažila samo sebe, naložila si polne roke polen in marljivo šla na delo.

Kmalu je še dekla prišla dolj iz svoje sobe, nekoliko zastrašena, da je gospodinja že sama zakurila in prinesla drv in vode. (Pride še.)

PODLISTEK.

Na kmetih.

Spisal Poluks.

— Hi, hi, če bi bil jaz tvoj mož, bi se pa le malo bal iti na noč z doma. Vraga, morda te je rado strah, ali pa vsaj sama biti ti ne ugaja. Kdo ve?! Jaz — I saj veš, take mlade ženske . . .

— Eh, molči mi, ti staro kljuse, ti!

— Saj molčim, kaj bi ne molčal! Pa kar je res, je res. Jaz sem že star, pa dosti vem, prav dosti, več nego si ti misliš! Hi, hi, veš, jaz sem Miha, tisti Miha, ki je povsod, kjer bi ga ne bilo treba. Hi, hi, to smo mi, Miha!

Stari berač se je zasmejal široko in se ponosno stopil po prsih.

Pavlovčevka je zarjavela.

Tako čudno je zatrjeval, da vé, da dosti vé. Če bi bil kaj videl, kaj zvedel!

Kri ji je zastala.

Berač jo je gledal in dobro se mu je zdelo, da je postala tako zmedena.

— Aha, boji se me — si je dejal na tihem in pristavil, — pa le naj se boji, babnicam to ne škodi prav nič.

— No, pa kako je še drugače kaj? — je začel povpraševati in sel na drva.

da je za Gorico imenovala iredentistiškega deželnega glavarja. Res so deželni zbori avtonomne korporacije, vendar ima vlada, ako hoče dobro, tisoč sredstev in poti za pomoč onim, ki so v sili. Potem opisuje člankar s konkretnimi izglede, kako postopa vlada na Štajerskem o imenovanju uradnikov. Na okrožnih sodiščih je n. pr. ob 90% Slovencev in 10% Nemcev le 10% odstotkov sodnikov slovenske narodnosti in 90% nemške narodnosti. Če je bil imenovan eden Slovenec, hitro sledi imenovanje treh štirih Nemcev. Z hrvatskim gimnazijem v Pazinu so se zaleteli heroično, stali so tudi trdno proti laškim protestom, ali zaključek je bil ta, da so italijanskemu gimnaziju podelili pravico javnosti, še predno je bil osnovan. Zvabili so nas — pravi člankar — v posvetovanja o nagodbi, in ko so naložili na nas ta odij, so poslali državni zbor domov, pozabivši na vse pogoje, ki smo jih postavili pred posvetovanji o nagodbi. Naj omenimo tu jednega teh pogojev. Za to, da vsprejememo nagodbene predloge nespremenjene, so nam zagotovili povišanje ogerskega prispevka za ukupne stvari. O tem se danes niti ne govori več. Nagodbeni zakoni so uveljavijo na podlagi § 14. in o kvoti se bosti kvotni deputaciji še le pogajali. Desnica pa je pritrdila nagodbi v predpostavki, da se vsaj kvota poviša; sedaj pa bo znala izvajati posledice.

Iz teh izjav bi bilo sklepati, da je tudi med našimi poslanci zavladalo nezadovoljstvo radi načina, kakor se slavni vladi poljubi postopati z nami. O članku v »Südn« smemo biti prepričani, da ga je spisal, ali ga vsaj inspiriral kateri naših poslancev, v »Südsteierische« pa je pripomnjeno izrečno, da je članek došel iz poslanskih krogov. Utis obeh člankov pa je ta, da se naši poslanci čutijo ljuto prevarjene. Obehalo se jim je pač nekaj, dalo pa — nič! Ali ne le retrospektiva je žalostna, ampak tudi pogled v bodočnost ne vzbuja nikakih dobrih nad.

Mi pa smo doživeli zadoščenje. Seveda je žalostno to zadoščenje in bolj bi bilo za našo stvar, da ga nismo doživeli. Ko smo namreč rekli nedavno temu, da bi vsaki trenutek, katerega bi ob takih razmerah naši poslanci še prebili na strani vlade, oziroma v večini, podpirajoči to vlado, značil za nas dobo nečasti in samoponiževanja, rogal se nam je neki, vladi prijazni list, očita je nam indirektno, da nismo — pametni. No, sedaj pravita glasa iz krogov naših poslancev prav to isto. Pravita namreč, da bodo naši poslanci izvajali posledice, ako vlada ne premeni svoje taktike nasproti nam. Posebno »Süden« je povedal to kaj izrazito, rekši, da to ne gre, da bi vlada imela dve različni taktiki proti nam: jedno za drž. zbor, drugo pa za dež. zbor. V državnem zboru taktiko lepih obljub, v deželnih zbora pa taktiko slepega preganjanja. Vlada naj poskrbi, da bo nje državnozborna politika soglasala z nje deželnozbornsko politiko in naj nam zagotovi, da bo lepim obljubam na Dunaju sledila krepka obramba naših pravic in interesov v pokrajinah, ali pa — tako izjavlja »Süden« — bodo n š poslanci izvajali posledice. Kajti — in prav po teh besedah v »Südn« je popolnoma odobreno stališče, na katero se je postavila »Edinost« nasproti vladi in večini: — čast naša in naše samospoštovanje nam prepovedujeta, da bi podpirali vlado, čije organi nas prosledujejo, in da bi vztrajali v večini, ki ne stori ničesar proti taki neiskreni in nehvaležni taktiki vlade. Še posebno pa smo hvaležni »Südn«, da je povedal enkrat, da se mi nič ne bojimo tistega vruga, ki nam ga neprestano slikajo na steno: ustopa Italijanov v večino in na naše mesto. Ne bojimo se, ker vemo, da nas Italijani morejo le številno — in še to ne popolnoma — nadomestiti v sedanji večini, nikdar pa ne moralno. Ali še določneje povedano: čim bi Italijani vstopili v večino, ne bi bila to le mehanična sprememba, ampak organična. Krivo je misliti, da bi potem le toliko in toliko novih glasov stopilo na mesto prejšnjih glasov, ampak premenil bi se organizem večine, kar bi pomenilo, da dosedanja večina je nehala biti in je nastala nova. In sicer taka, ki bi že ob porodu imela kal smrti v sebi.

Tako rekoč z uro v roki bi lahko pričakovali, kedaj se ločijo zopet toli kremeniti nemški konservativci in katoličani od oboževateljev združene Italije in sovražnikov sv. Stolice, da niti ne govorimo o nemožnosti, da bi takov element, ka-

koršen so Čehi, dolgo zajemal iz iste skleda z Italijani. Ako bi bile mogoče take zveze, potem bi morali misliti, da tudi ogenj in voda sestavljata element soglasja! Ako že hoče vlada po vsej sili zameniti naraven organizem z umetnim nestvorom, bodi jej! Mi bomo sicer obžalovali ta dogodek, ker bo pomenjal nov umeten presledek v procesu preustrojenja naše države po zahtevah naravnih sil, delujočih v državi: ali tega naj se ne zahteva od nas, da bi mi žrtvovali svoja prava in se odpovedali svojim aspiracijam v jedini ta namen, da bi preprečili kakov nezmisljen eksperiment!

Politični pregled.

TRST, 27. junija 1899.

Poljaki in ideja »srednje stranke«. Mi smo bili takoj izrekli svoje menenje, da velika večina poljskega kluba odkloni misel, ki jo s toliko vnemo propagira jeden njega členov, ki je že znan kakor podajatelj liberalnih Nemcev. Vemo sicer, da večina poljskega kluba niso ravno posebni slovanski idealisti in da ne bi se s posebnim navdušenjem eksponirali za idejo slovanske solidarnosti. Ali vemo tudi to, da so predobri računarji in premudri taktiki, da bi kar tako zapuščali varno in odlično pozicijo, ki jo zavzemajo v sodanji parlamentarni razvrstitvi in se spuščali v kombinacije, o katerih se pač ve, kje in kako se začnajo, a ni možno ni slutiti, kje in kako se nehajo. Kdor zna tako skrbno čuvati svoj interes, kakor znajo ravno Poljaki, se ne spušča rad v dvomljive eksperimente. To pa tem manj, ako ve, da mu že stojijo za hrbtom ljudje, ki bi ga radi izpodmaknili. In sedanji voditelji poljske politike niso slepi in gluhi za to, kar se snuje in vzbuja okolo njih po Galiciji. Tudi v Galiciji se je jelo valoviti življenje in pozicija sedanjih voditeljev ni več tako nedosežna kakor je bila nekdaj. Z jedno besedo: Poljaki so praktični politiki. Da smo prav sodili, pričajo nam izjave poljskih listov o tem predmetu. Tako pravi n. pr. »Czas«, ki je oficijelno glasilo poljskega kluba, o večkrat omenjeni brošuri nekega namišljenega poljskega državnika v prilog srednji stranki: »Ta v nemškem jeziku sestavljena in Nemcem namenjena brošura ima odstavkov, ki so tako nasprotni razpoloženju in nazorom poljskega prebivalstva, da, ki so tako izzivalni, da je morala avtorja zavesti, ali njega gorečnost ali pa poželje, da bi ugajal nemškemu čitateljem. V prvem trenutku se nam je vzbujal sum, da si je kakov nemško-liberalni politik obesil plašč »poljskega državnika«, kmalu pa nam je bilo jasno, da Nemec, ki bi hotel pridobiti Poljake za tako kombinacijo, gotovo ne bi pisal tako izzivajoče. Vsakako pa brezimeni avtor ni dokazal svoje pravice do podpisa »državnik«.

Slično se izjavlja »Dziennik Polski«, da si dotični poslanec, ki je spisal to brošuro, ni pridobil pravice do naslova »državnik«.

»Nova Reforma« pravi: Na dlani je, da bi si taka kombinacija (srednja stranka namreč) ne mogla pomagati brez Slovanov. O tem računajo gotovo na Poljake, o katerih je ukoreninjeno menenje, da so pripravljeni vstopiti v vsako večino. Mi ne vemo, kako sklene poljski klub, ali bolje rečeno, parlamentarna komisija, ne verujemo pa, da bi se Poljaki spuščali v kaka posredovanja med sovražnimi skupinami. Star poljski pregovor pravi: »Ne vtikaj prsta med vrata, da ti ga ne zmečkajo«.

Jedino znani novinarski podajatelj Nemcev, »Słowo Polskie«, daje brece Čehom zaradi njih namišljenega šovinizma, a še ta se boji pred javnostjo tako, da pravi, da vzlie temu ne bi trebalo snovati nemško-poljske zveze z ostjo, naperjeno proti Čehom. Le pravični naj bodo Poljaki Čehom in Nemcem. Več ne morejo Nemci zahtevati od Poljakov. Sicer bi se nadaljeval boj, le s to razliko, da bi na mesto nemške opozicije stopili Čehi, ki znajo biti še bolj vroči v boju, nego so pa Nemci.

Po teh izjavah v poljskih bi smeli zaključiti akte o nesrečni ideji srednje stranke.

Na proslavi Zmaja Jovana Jovanovića v Zagrebu smo doživeli včeraj kos žalostne zgodovine Slovanov. Včerajšnji dan naj le zabeležimo na stran naše sramote. Prišlo je do grdih demonstracij proti Srbom, katere obžalujemo iz

sreča in jih obojamo, da-si moramo priznati, da jih je največ zakrivil slavnostni odbor: ali po svoji nerodnosti, ali pa — namenoma. Obžalovati moramo te demonstracije sosebno radi tega, ker so se godile pred očmi inorodcev!! Da, to je žalostno, to je sramota: domači bratje se niso udeležili slavlja, pač pa zastopniki »bratov« Madjarov, ki so videli vso našo rano in se po vsej pravici smejali v pest. Povsem opravičeno opaža »Agramer Tagblatt«, da bi bili morali vsaj o tej priliki, o slavlju pesnika miru in sloge, pozabiti na nesrečni prepir, ki razjeda obe bratski plemeni. Z čutom grenkobe v sreči pa Hrvatje niso hoteli priti med slavitelje in so se torej omejili na to, da so le potom svojih literarnih društev občešpšovanemu jubilarju izrekli svojo ljubezen in spoštovanje. Zato pa so prišli zastopniki Madjarov in se šopirili na banketu. »Obzor« meni, da je bil to za pesnika, ki je blag in skromen, najžalostnejši dan. Žalostna nam majka!

Novo francosko ministerstvo se je predstavilo včeraj komori in senatu. Včerajšnji glasovi, da se je pozicija kabineta mnogo poslabšala in da vlada se strahom čaka tega dneva, so potrjeni po dogodkih včerajšnjega dneva. Ministerstvo se je moralo predstavljati zbornici ob urnebesnem vrišču in nečvnenem žaljenju. Sosebno na adresu vojnega ministra Galliffeta so letale psovke: krvnik, lopov, pobijalec, vrzite ga ven (Galliffeta dolže namreč, da je za časa komune v letu 1871. kakor voditelj nekega vojaškega oddelka kar dal postreljati vse priletne može, ker mu niso hodili dovolj hitro. In tega moža podpira velika večina — socialistov!) Dolgo je trajalo, predno je prišel ministerski predsednik Waldeck-Rousseau do besede, da je podal svojo izjavo. To izjavo je zbornica odobrila z 263 proti 237 glasom. Torej 25 glasov večine! Kaj je to v francoski zbornici, v deželi presenečenj, kjer padajo celó taka ministerstva, ki so malo ur popred dobila sijajno zaupnico od ogromne večine zbornice. Reči se mora torej, da avspicije niso baš najugodnejše, pod katerimi je ministerstvo Waldeck-Rousseau zapričelo svoje vladanje. —

General Giletta obsojen. Kakor poročajo iz Nizze dne 26. t. m., je tamošnje sodišče obsodilo italijanskega generala Giletto, ki je bil priprt radi vohunstva, v petletno ječo, v globo 5000 frankov in v povrnitev sodnih stroškov.

Domače vesti.

Župan ljubljanski. Cesar je potrdil izvolitev gospoda Ivana Hribarja županom ljubljanskim.

Zopet korak naprej! Ljubljanskima listoma brzojavljajo iz Brežic na Štajerskem: »Po tridesetletni borbi zmagali so Slovenci na današnji volitvi v okrajni zastop prvokrat v skupini veleposestva. S tem je Slovincem v tej korporaciji večina zamajčena.«

Kakor smo se razveselili na tej vesti, vendar se ne moremo iznebiti nekega britkega čutstva. Ob tej vesti nam je stopilo prav živo pred oči, kako se je moč Nemcev zarila notri v naše meso. Treba le pogledati na zemljepis in videti, kje leže Brežice. Notri v kotu so: na najjužnejši točki slovenskega Malega Štajerja mejé hkratu na slovensko Kranjsko in Hrvatsko. Torej notri sredi slovenske zemlje so, in vendar je mesto še danes v nemških rokah, a za pridobitev zastopa okraja z izključno slovenskim prebivalstvom je trebalo, kakor povdarja zgornja brzojavka, borbe celih tridesetih let. Tako se je nemška moč zarila v naše meso, tako moramo mi z velikimi mukami pridobivati sedaj nazaj, kar nam je bilo vzetega od naše narodne lasti. In kako počasno je to delo, kako skromni so naši vspehi! A še ti skromni vspehi naši provzročajo nešteto nemških rekriminacij, češ: da posezamo po tuji lasti. Take pravne pojme imajo Nemci in Lahi o narodni lasti. Najprej jemljemo z vsemi in najnemoralnejimi sredstvi, in potem, ko se dogaja redki slučaj, da morajo le drobtino vračati od onega, kar so vzeli, pa kriče, da jim je obstanek v nevarnosti. Ali najžalostneje na stvari je to, da jim tako hinavstvo navadno vspeva po želji.

Streljanje proti točli. Družabniki družbe sv. Mohorja v Celoveu so gotovo čitali v »Koledarju« sestavek dra. Vošnjaka o streljanju proti točli. Iz tega sestavka so izvedeli, da na Štajerskem

že več časa prav pridno streljajo proti toči, in so izvedeli tudi, da neka štajerska tovarna izdeluje topiče za tako streljanje.

Ne vemo, na kak način je izvedela za to streljanje tudi italijanska vlada, kajti o tem dvomimo, da bi bila tudi ona izvedela o tem iz našega »Koledarja«. Resnica pa je, da je italijanska vlada odposlala na Štajersko — torej med Slovence — veščaka, ki naj bi se poučil o takem streljanju. To smo čitali pred dobrim mesecem v tukajšnjem »Piccolu«.

Da je bil odposlanec italijanske vlade povsem zadovoljen z uspehi streljanja proti toči na Spodnjem Štajarskem, to nam priča dejstvo, da je italijanska vlada koj po njegovem povratu v Italijo uvedla poskuse za streljanje proti toči in ti poskusi so se izvršeno sponesli, kakor doznajemo iz tuk. laškega lista »Il Piccolo«.

Nas Slovence mora le veseliti, da smo enkrat tudi mi postali učitelji Italijanov. Da se pa tudi naši tržaški Lahji vesele te iznajdbe, izvedeli smo tudi iz »Piccola«, ker naša gospoda v »Società agraria« je poslala nekega gospoda k poskusom za streljanje proti toči, a ne na Spodnje Štajersko, temveč — v Italijo!

Ali ni značilno to za našo gospodo! V domačih krajih bi lahko dobili pouka iz prve roke, a šli so raje v inozemstvo po pouk iz druge roke, samo da so zopet enkrat prišli v Italijo!

Hudobni jeziki trdijo celo, da je tudi tuk. vlada poslala veščaka na poskuse v Italijo! A ker o tem nismo še popolnoma gotovi, ne moremo trditi s pravo gotovostjo — pač pa hočemo obvestiti cenjene naše čitatelje kasneje, čim bomo gotovi svoje stvari.

Je-li Trst v Italiji ali na Pruskem? Med mnogoštevilnimi pismi, ki mi dohajajo za »Slovenko«, je mnogo takih, na katerih me že najprej naslov grozno bode v oči. Naši pošiljatelji — bolj nego pošiljateljice — zapisujejo poleg Trst še Trieste ali Triest. Čemu to?! Vprašam ponižno: Čemu se zahteva od poštnih uradnikov, da morajo poznati slovensko-hrvatska imena vsaj teh krajev, v katerih živimo Slovenci, pomešani z inorodci? Ali si ne dajemo s tem sami krepke zausnice in sami dokazujemo slavni pošti, da ni treba, da bi njeni uradniki poznali slovenska imena, ker mi itak privedemo nemško, oziroma italijansko ime poleg slovenskega?!

Danes sem pa prejela iz nekega čisto slovenskega kraja na Kranjskem, takov le naslov: An die ausernliche Redaction des slovenischen Blattes »Slovenka« in Triest. Notri pa slovenski članki in slovensko pismo seveda!

Če sami tako zapostavljamo svoj jezik, kako hočemo potem zahtevati, da bi ga druguvaževali? Urednica »Slovenke«.

(Dostavek uredništva »Edinosti«: Nam pa so znani slučajji, ko je neko eminentno narodno podjetje v Ljubljani pisalo eminentno narodni slovenski tiskarji v Trstu, ko ni bil le naslov nemški, ampak tudi pismo samo.)

Za družbo sv. Cirila in Metoda je nabral dne 25. t. m. trg. pomočnik g. Hrabroslov Merkel med svojimi tovariši in drugimi rodoljubi v gostilni Guaitti pri sv. Ivanu 5 K 25 st.; gosp. Muha iz Trsta je nabral v veselji družbi v Herpeljah dne 18. t. m. po inicijativi treh tržaških rodoljubov 8 K 60 st.

Za dijaško kuhinjo je darovala naša rodoljubka, gospa Antonija vdova Moraitini, iz veselja, da je zmagala v pravični stvari, sto (100) kron. Ugledale se vanjo še druge rodoljubke! —

Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Sežani vabi svoje člene na občno zborovanje, ki bo dne 2. julija ob 4. uri popoldne v prostorih gospe Franje Guličeve, s tem vsprejemom:

1. Pozdrav predsednice. 2. Poročilo tajnice. 3. Poročilo blagajničarice. 4. Morebitni predlogi. 5. Volitev odbora. Načelnistvo.

Za zastavo pevskega društva »Kolo« je daroval gosp. I. Bekar v Herpeljah 2 K; prestanek računa 38 st. Prej izkazano 464 K 34 st. Skupaj 466 K 72 st. Srčna hvala.

Hvalevredno. »Del. podporno društvo« je zopet — že vdrugič — odložilo svojo veselico bratskemu društvu »Slava« pri sv. Mariji Magdaleni v prilog. »Del. podp. društvo« je odstopilo od svoje veselice, namerjane za prihodnjo nedeljo, da

bo mogla »Slava« enkrat absolvirati razvitje svoje zastave. Čast »Del. podp. društvu«, ki se vsikdar in do vsacega društva kaže bratsko ne le z besedo, ampak tudi v dejanju!

Shod slovenskih trgovcev z lesom je sklican dne 2. julija v Ljubljano. Na shod so vabljeni samo slovenski trgovci iz Kranjske, Štajerske, Koroške in Primorske. Lahji so absolutno izključeni.

Dražbe premičnin. V sredo, dne 28. t. m. ob 10. uri popoldne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari, vršile sledeče dražbe premičnin: v Šklednju (Trattoria al Cervo), hišna in krčmarska oprava, konj in koleselj; na trgu della Borsa št. 4, hišna oprava; v ulici Alfieri št. 5, hišna oprava; v ulici Miramar št. 5A, hišna oprava; v ulici Vienna št. 4, hišna oprava; na trgu S. Giovanni št. 6, hišna oprava; v ulici del Rivo št. 28, hišna oprava in kleparski stroji.

Z dežja pod kap. V kupčju drugega razreda poštne vlaka, ki vozi med Zidanim mostom in Trstom, sta sedeli dve dami — Slovenki. V Ljubljani se jima je pridružila dražestna gospodičina, tudi Slovenka. Novo došla potovalka je začela takoj vaditi svoj jeziček, in sicer, kakor z veseljem konstatiramo, ni govorila o vremenu, ampak o literaturi. Kaj je dandanašnji zanimivejše, nego žensko vprašanje in dotična književnost, posebno po zadnji kontroverzi v »Slovenki« med Vando in Danico, katera poslednja bi menda hotela, da bi gospodinja ne kuhale več, ampak naj bi se prirejali skupni obedi.

»Danica pa je res pretirana; ali ne mislite tudi Vi tako?«, je dejala gospodičina gospej, ki ji je sedela nasproti. »Le pomislite, tisti skupni obedi po komunističnem načelu! Tretji dan bi se ženice steple, posebno, če bi imele svoje ljube otročičke pri sebi. To detece bi rado imelo to, drugo ono sladice... Človek bi kar komedijo napisal o takem kosilu... In potem pa tista smešna trditev, da kuhinjske dišave škodijo moževi ljubezni do lepše polovice... Jaz mislim, da tako more pisati le žena, ki ni posebna zvedenka v kuhinjskem zakoniku!«

»Gospodičina, vse to bi lahko povedali gospej Danici sami, ki sedi na vaši strani.« — Tableau!

Gospodičina je prebledela, a kmalu se je zopet pomirila in nadaljevala sramežljivo:

»Oprostite, gospa, nisem vedela, da imam čast... Pa bodite prepričani, jaz sem vas sodila tako strogo le zaradi tistih brezobzirnih, osebnih napadov v zadnji »Slovenki«, kjer je Vanda iztrgala nekaj stavkov iz celote, pa na takem temelju zgradila Vašo obsodbo!...«

»Gospodičina, vse to bi lahko povedali gosp. Vandii sami, ki Vam sedi nasproti!« — Tableau!

Ljubljanka je baje sveto prisegla, da ne bo nikdar več v železničnem vozu razpravljala o literaturi. —

Izpred porotnega sodišča. Zasedanje tukajšnjega porotnega sodišča se je začelo včeraj z dovršeno razpravo proti morilecu svoje soproge, Antonu Cankoliču. Naši čitatelji se še gotovo spominjajo strašnega zločina, izvršenega v noči med 3. in 4. aprilom t. l. v ulici Tesa št. 9. Obtoženeec je bil rojen dne 21. decembra 1855. leta v Topolovem v Istri ter je bil že kaznovan zaradi hudo delstva proti pravosti v triletno ječo, katero kaznen je prebil v koperski kaznilnici od leta 1877. do 1880. Preživljal se je kakor dninar. Ko je odslužil svojo vojaško obveznost, se je oženil z Marijo Valentič iz Sv. Lovrenca. Čez leto in dan se je iselil v Brazilijo, kjer sta mu umrla žena in otrok. Vrnil se je v Evropo, kjer je bival v raznih krajih kontinenta, dokler se ni stalno nastanil v Trstu kakor dninar. Od leta 1895. do 1897. je živel v »divjem zakonu« z Marijo Robek, ki mu je porodila dvoje otrok. Vendar ni hotel vzeti te žene v zakon, ampak poročil se je z Frančiško Uršič, pozneje žrtvo svojega zločina, zaradi katerega je sedel na obtožni klopi. S to je imel že leta 1897. ljubimsko zvezo ter je šel za njo v nje rojstni kraj v Gorico, kjer sta se poročila dne 1. novembra 1897. l. Zakon je bil kmalu prav nesrečen. Vsled ljubosumnosti in preprirov je zapustil že decembra meseca istega leta svojo ženo, ter se podal v Trst, kjer je zopet živel z Marijo Robek, ki mu je v tej dobi porodila tretjega otroka. Za kratek čas se je vrnil k svoji zakonski ženi, in ista je prišla potem za njim v Trst, kjer pa ni mogla prestati, ker se ji je že takrat grozil, da jo ubije. S pismom

od dne 24. marca jo je zopet poklical v Trst in žena je prišla dne 3. aprila t. l. Tisto noč jo je umoril. Znano je, da se je nekaj ur po zločinu sam prijavil komisarijatu pri sv. Jakobu. Umorjenka je imela 15 ran, med njimi 3 smrtne. Na včerajšnji porotni razpravi je predsedoval dvorni svetnik Urbancich, obtožbo je zastopal državni pravdnik dr. Chersich, obtožena je branil odvetnik dr. Padovan. Izpovedbe prič so potrdile navedbe obtožnice. Porotnikom se je stavilo jedino vprašanje glede umora. Vprašanje o uboju in zmoečnosti duha, katero je predlagal branitelj, je sodni dvor odklonil. Porotniki so potrdili krivdo umora z 9 proti 3 glasovom. Na podlagi tega izreka je sodišče obsodilo Cankoliča na smrt na vešalih. Razsodba se je razglasila ob 4¹/₄ popoldne. Cankolič je poslušal obsodbo navidezno brezčutno, le obledel je v obrazu.

Ljubezni soprog. Žena nekega delavca na Vrdeli je z veliko muko prištedila desetak, da plača stanovanje. Včeraj popoldne je zanesla denar gospodarju in težek kamen se ji je odvalil od srca.

Popoldne pa je stopil pred gospodarja mož omenjene žene, žalostnega, prepalega lica.

— Bog mi pomagaj! Taka nesreča, gospod!

— Kaj pa se je zgodilo?

— Pomislite, ženo je zadela kap!

Moje ljube žene ni več! —

— Pa saj sem jo videl popoldne še popolnoma zdravo in veselo. —

— Da, bila je zdrava, a sedaj je mrtva, ubožica. — In še ta nesreča! Niti solda ni v hiši za pogreb in kar treba. — Prosil bi Vas, gospodar, da mi daste tisti desetak, ki Vam ga je prinesla za stanovanje. Saj se bom zdaj moral preseliti k tujim ljudem; ne bom več potreboval tolikega stanovanja. —

— Drage volje. Evo! — in dal je mož 10 goldinarjev.

Mož je odhajal klaverno....

Nekaj minut pozneje je stopil gospodar na cesto.

— Sveta mati Božja! Žena, ali ste živa ali le prikazen? Ali vas ni zadela kap danes opoldne?

Žena ga je gledala začudeno.

— Živa sem in zdrava, hvala Bogu. In za sedaj še ne mislim umreti.

— Pa Vaš mož mi je ravno dejal, da ste umrla, in moral sem mu dati tisti desetak za pogrebne stroške.

— Oh, ta nesnaga! Ta bi še mene zapil, ko bi me mogel. —

In šla sta ter stvar naznanila policiji. Mož se bo menda res moral preseliti drugam: v ulico Tigor namreč.

Zaloga in tovarna

pohištva vsake vrste
od
Alessandro Levi Minzi v Trstu.
Piazza Rosario žtev. 2.
(šolsko poslopje).

Bogat izbor v tapetarijah, zrcalih in slikah. Ilustriran cenik gratis in franko vsakemu na zahtevo.

Cene brez konkurence.

Predmeti postavijo se na brod ali železnico, brez da bi se za to kaj zaračunalo.

Velika zaloga

solidnega pohištva in tapecarij
od
Viljelma Dalla Torre v Trstu
Trg S. Giovanni hiš. šte. 5 (hiša Diana).

Absolutno konkurenčne cene.

Moje pohištvo donese srečo!

S tretjega nadstropja na dvorišče je padel večer ob 10. uri predpoludne 15-mesečni sinček tiskarja Viktorja Benussija. Ko je šla mati na trg, da nakupi, česar treba v gospodinjstvu, je izročila živahno dete 15-letni Josipini Stok, ki se je učila pri gospej Mariji Benussi šiviljstva. Deklica je šla z otrokom na rokah na balkon, ter se naslonila na ograjo. Vidi Bog, ali je bilo dekle preveč zamišljeno, ali pa otrok preživ, kajti hipoma se ji je otrok izmuznil iz rok ter padel s tretjega nadstropja v dvorišče. Deklica je vsa prepadena letela doli, vzdignila dete ter ga nesla v stanovanje. Poklicali so takoj zdravnika, ki pa je mogel le še konstatirati, da je otrok mrtev: lobanja mu je bila razbita. Lahko si mislimo, kaj se je godilo v duši uboge matere, ko se je vrnila iz mesta in našla svojega ljubljenečnega mrtvega, ponesrečenega na tako strašen način. — Nerodno dekle pa je zginilo.

Različne vesti.

Ob smrti kardinala in knez nadškofa praškega, Frana grofa Škōnborna je došlo njega rodbini od vseh strani izrazov sožalja, mej drugim tudi od cesarja, papeža, ministerskega predsednika grofa Thurna itd. — Pogreb bo v petek. Mrtveca polože v knez nadškofljsko grobnico v kapeli svete Ane v cerkvi sv. Vida v Pragi. Umrli kardinal je volil polovico svojega premoženja češkemu kolegiju v Rimu, četrtinko praškemu kapitelju stolne cerke in ostanek svojemu nasledniku, da dovrši dobrotelne ustanove, katere je zasnoval pokojnik.

Turške pošte. Nekaj časa je tega, kar so okrivili v Carigradu poštnega ravnatelja, Tahir-Nazmija-efendijo, da krade s pisem poštne znamke ter da pisma nefrankirana razpošilja adresatom. Tahir-Nazmija ni tajil tega dejstva, ampak branil se je s tem, da je vendar poštenjši od svojih prednikov, ker on vsaj pošilja pisma, komur so namenjena, česar prejšnji ravnatelji niso delali. S tem da ne dela škode cesarski pošti, ampak ji le koristi, ker morajo prejemniki takih pisem še plačati — kazen! — Ker je bilo pa med prejemniki mnogo Evropejcev, posebno poslaniških uradnikov, moralo je sodišče po dolgem cincanju vendarle obsoditi efendijo v 4 mesece ječe in v izgubo službe za dobo 8 mesecev. Po tem pa turška vlada zopet namesti vrlega ravnatelja, da bo tudi nadalje — koristil poštenu erarju.

Novost elektrotehnike. Na električnih železnica z nadzemskimi tokom električne sile, je bila dosedaj nevarnost, ako se je žica pretrgala, da je poškodovala in včasih tudi usmrtila ljudi in živino v bližini. Sedaj pa je elektrotehnik Evgenij Rutuli iz Novare izumil aparat, s katerim je mogoče v takem slučaju izključiti in ustaviti električni tok na vsej progi. Glasom poročil italijanskih listov se je stroj dobro obnesel na poskušnji.

Brzjavna in telefonična poročila. (Zadnje vesti.)

Dunaj 27. »Wiener Zeitung« objavlja cesarsko naredbo na podlagi § 14. o nadaljnjem pobiranju davkov in pristojbin, kakor tudi o pokritju državnih potrebščin do 31. decembra 1899. Proračunski provizorij pooblašča finančnega ministra, da si v slučaju potrebe nabavi 20 milijonov kakor predujm za investicijske svrhe. Od teh odpadajo na gradbo državnih železnic 3.180.000 gld. in na obrate državnih železnic 798.000 gld.

Dunaj 27. Papeževega nuncija mosis. Talianja je zadela sinoči kap. Bolnik je zgubil govor in zavest, a pozneje se mu je povrnilo obojno.

Madrid 27. V Valenciji je prišlo večer do demonstracij, ki so trajale ves dan. Orožniki so posegli vmes z golim orožjem, o čemer sti bili ranjeni dve osebi. Jednaki pojavi so bili tudi v Murcia. V Saragosi so se demonstracije obnovile in je bil general Borben ranjen o tej priliki.

Pariz 27. Radikalni in revizionistiški listi hvalijo vedenje Brissonovo v zbornici, ki je rešil ministerstvo. Isti pričakujejo sedaj od vlade, da bo postopala energično.

Zaloga vina F. Petech-a

Via delle Poste št. 10.

Vina dalmatinska, Istrijanska in italijanska iz slovečih kleti po cenah da se ni bati konkurence, pristna in najboljše kakovosti.

Istrsko fino po gld. 32, in 34 — **Dalmatinsko** po gld. 30 in 32. — **Opollo fin** po gld. 34, italijansko po 28 in 32 v vsakej množini v sodčkih in buteljkah od litra. Vse prosto na dom v kateremkoli kraju mesta.

NB. Naročbe vzprejemajo se direktno v zalogo poštah dopisnicah.

Pomladansko zdravlje

ZDRAVLJENJE KRVI

Čaj „Tisočerni cvet“ (Milleflori).

Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim slučajem, če peče v želodcu, kakor proti slabemu prebavljanju in hemoroidam. — Jeden omot za ozdravljenje stane 50 nvč. ter se dobi v odlikovani lekarni PRAXMARER „Al due Mori“ v TRSTU, veliki trg.

Tudi za 55 nvč. v markah dopošlje se franko.

Zanimiv oglas kolesarjem!

kolo iz tovarne

Johann Puch iz Gradca

ustanovitelja industrije za kolesa,

je najbolje kolo sveta

L. Colobig v Trstu,

Via del Torrente števil 10.

Jedini in glavni zastopnik za:

Trst, Primorsko in Dalmacijo.

ZALOGA POHIŠTVA IN OGLEDAL

Rafaela Italia

TRST — Via Malcanton št. 1 — TRST

Zaloga pohištva za jedilnice, spalnice in sprejemnice, žimfe in peresnice, ogledal in železnih blagajen, po cenah, da se ni bati konkurence.

Slavno občinstvo!

Podpisani štejem si v čast naznaniti, da sem odprl v Barkovljah svojo

mesnico

blizo ljudske šole. — Meso prodajam po sledečih cenah:

volovsko (sprednji deli) 48, 52 nč. klg.
„ (zadnji deli) . . 56, 60 „ „
teletina 60, 64 „ „

Za gostilničarje se zniža cena po pogodbi. Dopolnila se tudi na dom.

Priporočam se sl. barkovljanskemu občinstvu za obilen obisk, udani

Fran Spanger.

M. U. Dr. Ant. Záhorský

priporoča svojo pomoč na porodih, abortih in vseh ženskih boleznih, kakor: nerednosti v perijodi, krvavenje, beli tok, neredna lega maternice itd., kakor sploh v vseh slučajih bolezni.

Ordinuje ulica Carintia št. 8, od 9. - 11. in od 2. - 4.

V moji tyrdki

Schivitz & Comp. V Trstu

se dobivajo

stroji vsake vrste in potrebščine k istim. Sesalke in brizgalke vsake vrste. Cevi iz kovin, kavčuka in platna. Medeni in broneni ventili, pipe itd. Orodje za obrtništvo in kmetijstvo. Vse iz prvih tu- in inozemskih tovarn. Nove posode »Emeri« in škropilnice proti peronospori svojega izdelka in druge. Garantiram dobroto vsega blaga. Cene nizke.

Velika zaloga v ulici Zonta števil 5.

Mat. Živic, inženir.

Izdelujem tudi načrte za napravo novih tovarn, mlinov, vodovodov, cest itd. — Moja tvrdka prevzame tudi izvrševanje istih del.

Svetovna kolesa

amerikanski originali

TRIBUNE IN ARENA

odlikovana v vseh državah na kontinentu radi elegancie, točnosti in vstrajanja, prodaja se izključno le pri glavnem zastopniku

ANTONU SKERL V TRSTU,

Via S. Lazzaro št. 6, nasproti palače Salem.

NB. Navadna kolesa prodajajo se proti 2-letni garanciji, ročaj in pritikline po želji kupca.

Mehanična delavnica

za vsakovrstno popravo koles in šivalnih strojev.

CENE ZMERNE.

CENE ZMERNE.

„THE GRESHAM“

angleško zavarovalno društvo na življenje v Londonu.

Aktiva društva do 31. decembra 1897. Kron 159.997.579.—
Letno vplačilo premij in obresti do 31. decembra 1897. » 28.823.375.—
Izplačana zavarovalnina in obresti od obstanka društva (1848.) » 343.860.067.—
V letu 1897. izdanih 7468 polie za glavnico od » 67.331.351-91

Prospekti, ceniki in v obče vse druge informacije dopošljejo se vsakemu na pismo vprašanje od nize imenovanega zastopstva, katero dopisuje v vseh jezikih.

Glavno zastopstvo v Trstu.

Via del Teatro št. 1, „Tergesteo“ Scala IV.

Iščejo se dobri agentje, zastopniki in potovalci.